

Posudek na diplomovou práci:

Budování mezijazykových vazeb prostřednictvím výuky latiny

Bc. et Bc. Pavla Taněvová

Ústav řeckých a latinských studií, FF UK, 2024

Diplomová práce si klade za cíl analyzovat způsoby, jakými může výuka latiny podpořit výuku moderních jazyků (konkrétně angličtiny a němčiny) na středních školách. Vedle stručného Úvodu (s. 1–3) a Závěru (s. 139–141) má práce dvě obsáhlé kapitoly, 2. kapitolu nazvanou „Teoretická část“ (s. 4–70) a třetí kapitolu „Latina ve vztahu k výuce moderních jazyků“ (s. 71–138), která má ovšem také svoji „Teoretickou část“ (3.1) a „Praktickou část“ (3.2).

Ve druhé kapitole P. Taněvová nejprve mapuje současný stav výuky latiny v ČR, jednak co do počtu studujících, jednak co do učebnic a metod, které se při výuce používají, a také co do postavení latiny v RVP G. Vychází přitom z veřejně dostupných informací, kterých není mnoho. Neprovádí v těchto otázkách žádný vlastní výzkum; ten by byl sice velice užitečný, protože dostupné údaje zdaleka nejsou úplné a mohou být i zastaralé, ale to není smyslem této práce. Účelem této podkapitoly diplomové práce je pouze naznačit objektivní rámec, v němž se v současné době pohybují učitelé latiny (kolik času na výuku latiny mají, jaké materiály mají k dispozici atd.).

Další podkapitola 2.2 „Metodický přístup“ (s. 23–70) je poměrně rozsáhlá. Autorka ji koncipovala zcela samostatně, včetně vyhledání relevantní odborné literatury. Věnuje se v ní obecně didaktickým otázkám, konkrétně stanovování cílů výuky a volbě metod, přičemž v obou částech postupuje od obecného konkrétněji k cílům a metodám při výuce cizích jazyků. Velice důležitá je poslední podkapitola 2.2.2.7 „Jazykový transfer“, která připravuje půdu pro to, čemu se následně věnuje třetí, hlavní kapitola práce.

3. kapitola „Latina ve vztahu k výuce moderních cizích jazyků“ se věnuje obsahu výuky. Má rovněž svou „Teoretickou část“ (3.1), která je logicky zpracována na základě sekundární literatury, kreativní přínos autorky však spočívá už v samotném výběru témat, jimž se konkrétně věnuje. Autorka vybírá z kurikula středoškolské latiny, němčiny a angličtiny taková témata, u nichž metody využívané specificky při výuce latiny anebo přímo znalosti nabyté při výuce výuky latiny mohou podpořit obsah, který je předáván při výuce moderních jazyků, případně vhodně dodat to, na co při výuce moderních jazyků nezbyvá prostor. Tato témata člení do podkapitol „Slovní zásoba“, „Gramatika“, „Terminologie“ a „Další kompetence“ a stejné podkapitoly má i následující „Praktická část“ (3.2), která pro všechny zmiňované jevy přináší ukázkové pracovní listy spolu s vysvětlujícím komentářem.

Pavla Taněvová je zapálenou a už nyní velice úspěšnou pedagožkou na prestižním pražském gymnáziu a na její diplomové práci je to velice znát. Pečlivě dbá na to, aby její návrhy podpory výuky latiny moderním jazykům v reálné výuce vzájemně časově ladily. Řídí se důsledně výukovými cíli stanovenými v RVP G (pro angličtinu v zásadě odpovídajícími úrovni B2 a u němčiny B1 CEFR). Je jedním z implicitních výstupů této práce, že některé z tradičně uváděných benefitů výuky latiny zejména pro výuku angličtiny ve skutečnosti odpovídají spíše až stupni C1, jsou tedy mimo rámec daný RVP G (byť víme, že na mnoha gymnáziích ve skutečnosti studenti dosahují výstupní úrovně C1), a proto do této práce zařazeny nejsou. Pavla Taněvová správně zdůrazňuje především význam obecnějších kompetencí, které díky výuce latiny, je-li prováděna smysluplně, studenti získávají (a které obtížně získávají výukou jiných předmětů) a které jsou do dalších oblastí přenositelné.

Pavla Taněvová se mnou jako školitelkou práci průběžně konzultovala, proto za sebe nyní nemám dotazy či připomínky k obsahu, které bychom už spolu neprobraly dříve. Obsahové otázky k obhajobě tedy nechám na oponentovi. Jako školitelka bych se měla vyjádřit zejména k průběhu tvorby diplomové práce. Musím maximálně vyzdvihnout autorčinu poctivost, pokoru a obrovskou míru sebereflexe, a zároveň také dobrou organizaci času – ačkoli od zadání k dokončení práce uběhlo více času, než by si školitelka i samotná diplomandka přály, přesto se Pavla Taněvová věnovala psaní v maximální míře, na hraně svých časových možností, vše realisticky plánovala a vždy splnila, co bylo dohodnuto.

Musím zároveň ocenit obrovský pokrok, který Pavla Taněvová během psaní práce udělala, jak co do schopnosti strukturovat text, tak pokud jde o samotné formulování myšlenek.

Možná se nejedná přísně vzato o vědeckou práci, jak ostatně naznačuje i formulace autorky v samotném abstraktu: „Touto prací chce autorka **demonstrovat, že** výuka latina má velký potenciál...“ – vědecká práce by neměla stát na takovýchto apriorních předpokladech, měla by spíše na základě dat řešit otázku „**jestli** (tj. má výuka latiny potenciál...)“ a měla by ideálně přinášet i protiargumenty. Přesto ale musím říct, že tuto diplomovou práci nakonec považuji za jednu z nejužitečnějších, a to jak pro samotnou osobu autorky a její budoucí pedagogickou činnost, tak i pro celý obor, protože vlastně formuluje argumenty ve prospěch podpory výuky latiny na středních školách, které by měly padat jak navenek, tak i dovnitř oboru samého (i mnozí současní středoškolští učitelé latiny se obtížně loučí s představou, že nejdůležitější je umět vše bezchybně vyskoňovat a vyčasovat).

Témata, která by mohla být ještě rozvedena během obhajoby, pokud se vyčerpají otázky formulované oponentem:

- Pokusila by se autorka hlavní poselství celé práce zformulovat do pár vět ve stylu „elevator pitch“?

- Mohla by naznačit, jaké další – teď už spíš „znalosti“ – latinské gramatiky či slovní zásoby mohou být užitečné pro vyšší stupeň (C1/2) výuky angličtiny, případně němčiny?

Vzhledem k výše uvedenému **doporučuji** předloženou práci Pavly Taněvové **k obhajobě** a předběžně navrhuji hodnocení „**výborně**“.

doc. Lucie Pultrová, Ph.D. (školitelka)

Ústav řeckých a latinských studií, FF UK